

ข้อกำหนดโครงการ (TOR)
โครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและผลงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่ประเทศไทย ๔.๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะหน่วยกำกับนโยบายที่มีพันธกิจในการส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา จึงนำนโยบายสู่การปฏิบัติผ่านโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก โดยใช้กลไกเครือข่ายอุดมศึกษา ๙ เครือข่าย ซึ่งกระจายในทุกภูมิภาคของประเทศ เป็นหน่วยในการนำโครงการสู่การปฏิบัติ การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา ผ่านโครงการวิจัยกำหนดให้คณาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทำวิจัยที่ชุมชนกำหนดโจทย์ เพื่อช่วยแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศได้ตรงตามความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ โจทย์ที่ชุมชนกำหนดต้องสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ตลอดจนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๒.๑ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากผลงานวิจัยไปสู่ชุมชน เพื่อสร้างหรือเพิ่มความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๒ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้คณาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา รวมถึงสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ให้สามารถสร้างผลงานวิจัยรับใช้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒.๓ เพื่อส่งเสริมกลไกความร่วมมือในระบบเครือข่ายการวิจัยระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ชุมชนผู้ประกอบการ หน่วยงานระดับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. เงื่อนไขและขอบเขตการดำเนินงาน

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้น จึงกำหนดเงื่อนไขและกรอบแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ กรอบงานวิจัย

(๑) ด้านเกษตรกรรมและอาหาร

- (๒) ด้านสุขภาวะและผู้สูงอายุ
- (๓) ด้านวิสาหกิจชุมชน
- (๔) ด้านการท่องเที่ยวและบริการที่มีมูลค่าสูง
- (๕) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๖) ด้านการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างสรรค์การเรียนรู้

๓.๒) กรอบงบประมาณชุดโครงการ : โครงการเดี่ยว (๗๐ : ๓๐)

๓.๓) ชุดโครงการ

ชุดโครงการต้องแสดงให้เห็นการกำหนดเป้าหมายสุดท้ายที่ชัดเจนของโครงการว่า ในระยะที่ ๓ เมื่อสิ้นสุดโครงการ โครงการจะนำความสำเร็จอะไรมาให้หรือโครงการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในเรื่องใด หรือโครงการสร้างสิ่งใดให้เกิดในพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย โดยระยะที่ ๑ โครงการต้องระบุชัดเจนว่าจะส่งมอบงานอะไร ระยะที่ ๒ โครงการต้องแสดงให้เห็นว่ามีการดำเนินการอย่างไรที่ทำให้ขยับไปใกล้เป้าหมายมากขึ้น ทั้งนี้ โครงการต้องระบุ KPI แต่ละระยะให้ชัดเจน

เป้าหมาย .....(ระบุให้ชัดเจน).....		
ระยะต้นน้ำ/ปีที่ ๑	ระยะกลางน้ำ/ปีที่ ๒	ระยะปลายน้ำ/ปีที่ ๓
สามารถสร้างองค์ความรู้/ เทคโนโลยี/นวัตกรรมใหม่ โปรตรระบุ....	สามารถสร้างต้นแบบ (Prototype) สินค้า/บริการ หรือ พร้อมที่จะสามารถนำผลงานไป ปรับใช้ในพื้นที่ได้จริง โปรตรระบุ....	สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผลกระทบทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม จากผลงานวิจัยได้ โปรตรระบุ....
กรณีที่เป็นการต่อยอดองค์ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่มีอยู่ สามารถ ดำเนินการในระยะที่ ๒ ได้ทันที		ยกตัวอย่าง เช่น จำนวนรายได้/ ยอดขายที่เพิ่มขึ้น การลดต้นทุน/ ค่าใช้จ่าย หรือ การมีคุณภาพชีวิต/ สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น เป็นต้น

๓.๔) แต่ละชุดโครงการวิจัยต้องมีนักวิจัยที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาอย่างน้อย ๒ สถาบัน หรือ เป็นนักวิจัยจากสถาบันอุดมศึกษาร่วมกับผู้ร่วมวิจัยจากชุมชน/หน่วยงานท้องถิ่น เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ หัวหน้าโครงการวิจัยต้องมาจากสถาบันอุดมศึกษาและมีผู้จัดการโครงการ เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการโครงการวิจัย ในลักษณะ Program based และชุดโครงการต้องมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมหรือสิ่งแวดล้อมตามเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดโครงการ

๓.๕) โครงการ/ชุดโครงการ ที่ได้รับงบประมาณสมทบจากแหล่งอื่นจะได้รับการพิจารณา ในลำดับต้น

๓.๖) เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ การทำวิจัยของชุดโครงการของปี ๒๕๖๑ จะเข้าสู่ เฟส ๒/ปีที่ ๒ ดังนั้นการจัดทำชุดโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขอให้พิจารณาผลการดำเนินงานของ ชุดโครงการปี ๒๕๖๑ เพื่อพิจารณาต่อยอดในเฟสที่ ๒ และจึงคัดเลือกชุดโครงการเพิ่มเติม

๓.๗) เครือข่ายจะต้องกรอกข้อมูลการดำเนินงานในระบบฐานข้อมูลงานวิจัยของ สกอ. ให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๓.๘) การพิจารณาคัดเลือกโครงการ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) แต่งตั้งคณะกรรมการ ๑ ชุด เพื่อพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องตามเงื่อนไขและรูปแบบการนำเสนอที่กำหนดข้างต้น โดยคณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสมาชิกเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ดำเนินการประเมินและคัดเลือกข้อเสนอโครงการวิจัย เพื่อนำเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารของเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอ สกอ. ภายในเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ต้องนำเสนอรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก พร้อมทั้งโครงการที่ได้รับคัดเลือกให้เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) ให้ความเห็นชอบและนำเสนอ สกอ.

๓.๙) ขอบเขตและวิธีการการเปลี่ยนแปลง ยกเลิก และขยายระยะเวลาการดำเนินงาน โครงการวิจัย ได้แก่

(๑) การเปลี่ยนแปลงและยกเลิกโครงการวิจัย ขอให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) แจ้งขอความเห็นชอบไปยัง สกอ.

(๒) การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการบางส่วน เช่น วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น ขอให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) เป็นผู้พิจารณาประกอบกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการ (Peer Reviewers) และแจ้ง สกอ. ทราบ

(๓) การขอขยายเวลาดำเนินงานโครงการวิจัย เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) สามารถขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๖ เดือน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ของปีงบประมาณถัดไป และเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) จะต้องมียกยอขอขยายระยะเวลาไปยัง สกอ. ล่วงหน้าอย่างน้อย ๓๐ วัน ก่อนครบกำหนดการดำเนินงานตาม MOU

๓.๑๐) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากโครงการวิจัยนี้ ให้เป็นสิทธิร่วมกันของผู้ให้ทุนตามสัดส่วนของจำนวนเงินที่ผู้ให้ทุนแต่ละฝ่ายได้จ่ายเงินและ/หรือทรัพย์สินให้กับสถาบันอุดมศึกษาผู้รับทุนจริงตามสัญญา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขอมอบสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นจากโครงการวิจัยให้กับสถาบันอุดมศึกษาผู้รับทุน

๔. เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกโครงการ

๔.๑ เป็นโครงการที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ตลอดจนนโยบายประเทศไทย ๔.๐ และยุทธศาสตร์ของจังหวัด (ภายใต้กรอบการวิจัย ๖ ด้าน)

๔.๒ เป็นโครงการที่มีชุมชน/ท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น/หน่วยงานในระดับจังหวัด เข้าร่วมโครงการ **ทั้งนี้ ชุดโครงการวิจัย และ/หรือโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม/สมทบจากแหล่งอื่น เช่น งบประมาณจากจังหวัดจะได้รับการพิจารณาเป็นลำดับต้น**

๔.๓ เป็นโครงการที่มีแผนการดำเนินงานและมีตัวชี้วัดชัดเจน และมีความสอดคล้องของกิจกรรมในโครงการ ระยะเวลา และงบประมาณในภาพรวม

๔.๔ เป็นโครงการที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น/หน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ โดยผลผลิตการวิจัย (Output) สามารถก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจหรือทางสังคม และ/หรือสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือผู้เข้าร่วมโครงการได้

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่นักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และสร้างความเข้าใจในการกำหนดงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด

๕.๒ เกิดกลไกความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาชุมชนด้วยการวิจัยในรูปแบบเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ชุมชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๓ สร้างเครือข่ายประชาสังคม (Civil Society Network) และสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเครือข่ายอุดมศึกษา ในการดำเนินงานวิจัยระหว่างบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ชุมชนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

๕.๔ เกิดระบบการถ่ายโอนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชุมชนฐานราก

๖. กรอบระยะเวลาและขั้นตอนการดำเนินงาน

๖.๑ สกอ. โดยคณะกรรมการโครงการวิจัยของสกอ. จัดทำข้อกำหนดโครงการ (TOR) และเวียนแจ้งเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) และเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ทั้ง ๙ แห่ง ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๑

๖.๒ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) จัดประชุมสถาบันอุดมศึกษาและนักวิจัยในเครือข่ายฯ เพื่อกำหนดหัวข้อ/ประเด็นวิจัย และตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโครงการ ตามข้อ ๓.๘ เพื่อดำเนินการคัดเลือก กลั่นกรองโครงการที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและพัฒนาขีดความสามารถของชุมชน ตรงตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกโครงการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๖.๓ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) นำส่งเอกสารสรุปภาพรวมโครงการวิจัยประจำปีและเอกสารข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ที่ได้รับคัดเลือก ทั้งในส่วนของชุดโครงการวิจัยและข้อเสนอโครงการวิจัย/โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย พร้อมด้วยบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ โดยผ่านความเห็นชอบจากเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา (B) และส่งมายัง สกอ. ภายในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

(เอกสารนำส่ง สกอ. ประกอบด้วยเอกสารสรุปภาพรวมโครงการวิจัยประจำปี/ เอกสารข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์/ แบบฟอร์มบันทึกข้อตกลงความร่วมมือและเอกสารแนบท้าย/ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโครงการ และรายงานการประชุมการประชุมคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกโครงการ)

๖.๔ สกอ. โดยคณะกรรมการโครงการวิจัยของสกอ. พิจารณาให้ความเห็นชอบเอกสารสรุปข้อเสนอโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของเครือข่ายบริหารการวิจัย (C) และจะนำเสนอเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ และอนุมัติให้จัดสรรทุนอุดหนุนโครงการวิจัยให้แก่เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) โดยตรง ภายในเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๖.๕ เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) เริ่มดำเนินงานวิจัยตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติ และดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยจัดส่งสรุปรายงานความก้าวหน้า รอบ ๕ เดือน มายัง สกอ.

๘. กรอบงบประมาณ

งบบริหารจัดการและสนับสนุนโครงการวิจัย	จำนวนโครงการวิจัย
สกอ.สนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการเครือข่ายและงบดำเนินโครงการวิจัย วงเงินรวม <u>ไม่เกิน</u> ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีเงื่อนไขของการสนับสนุน <u>งบดำเนินโครงการวิจัย</u> ของชุดโครงการต่อโครงการวิจัยเดี่ยวในสัดส่วน ๗๐ : ๓๐	เครือข่ายสามารถส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ โดยเครือข่ายต้องมีจำนวนรวมโครงการวิจัยเดี่ยวและชุดโครงการ <u>ไม่น้อยกว่า ๘ โครงการ/เครือข่าย</u> (เรียงลำดับความสำคัญตามคะแนนของข้อเสนอโครงการวิจัย)

หมายเหตุ

- ในกรณีที่เครือข่ายบริหารการวิจัย (เครือข่าย C) ไม่ประสงค์จะขอรับทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการวิจัย สกอ. จะ จัดสรรเงินส่วนที่เหลือให้กับเครือข่ายอื่นๆ ที่เสนอเพิ่มเติมในภายหลัง
- การพิจารณาสนับสนุนงบประมาณสำหรับชุดโครงการ จะพิจารณาสนับสนุนเป็นรายปี ตามที่ สกอ. ได้รับการจัดสรรจากสำนักงบประมาณ

๙. ผลผลิตและตัวชี้วัดผลผลิต

ผลผลิต : ผลงานวิจัยที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการผลิต ยกกระดับขีดความสามารถด้านผลิตภาพของเศรษฐกิจชุมชน

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : โครงการวิจัยเดี่ยวและชุดโครงการ จำนวนรวมไม่น้อยกว่า ๘ โครงการ/เครือข่าย

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ๑) จำนวนสินค้าและบริการที่เกิดจากการได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากโครงการวิจัย หรือจำนวนสินค้าและบริการที่มูลค่าเพิ่มขึ้น (Value added)

๒) การสร้างอาชีพหรือการเพิ่มรายได้ จากการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ได้จริง

๓) จำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

๔) ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของเครือข่ายบริหารการวิจัยในการดำเนินโครงการวิจัยที่ตอบสนองต่อการพัฒนาท้องถิ่น

๑๐. กำหนดเวลาและสถานที่ส่งข้อเสนอโครงการ

ให้เครือข่ายบริหารการวิจัย (C) ทั้ง ๙ แห่ง จัดทำเอกสารข้อเสนอโครงการ/เอกสารแนวคิดเบื้องต้น (Concept paper) ตามแบบฟอร์มที่กำหนด จำนวน ๑ ชุด พร้อม CD จำนวน ๑ แผ่น ส่งมายังสำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๐๓๙-๕๕๔๕-๘ E-mail : research_ohed@hotmail.com ภายในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ (ยี่สิบวันที่ประทัตตราไปรษณีย์เป็นสำคัญ) ทั้งนี้ หากเอกสารที่นำส่งมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขและหากพ้นกำหนดระยะเวลาส่งจะถือว่าเป็นโมฆะ